

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCCLXV. De vi septem iudices.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

CCCLXV.

De vi septem iudices.

DE VI SEPTEM JUDICENT. QUOD MAJOR PARS JUDICUM STATUERIT, REUS PATIATUR. Duo ignominiam statuerunt, duo exilium, tres mortem. Petitur ad mortem.

DECLAMATIO.

QUOD MAJOR PARS, inquit, JUDICUM STATUERIT. Ego existimo majorem partem esse, in qua plures idem sentiunt, eandem poenam pronuntiant, in eadem verba jurant. Et hoc verum esse ab ipsis verbis legis discite, QUAM POENAM. Non de pluribus suppliciis, sed uno loquitur: etenim nemo potest plura supplicia unus nocens ferre. Scrutare & alia verba, STATUERIT, inquit, nonne tibi consentientis per omnia partis illius videtur unam vocem includere? QUAM POENAM STATUERIT, id est, quod genus supplicii placere sibi pronuntiaverit, qua poena nocentem affici voluerit. Sed quatuor, inquit, iudices me noluerunt mori. Tu nunc indicas, quam poenam transierint, non quam statuerint: lex autem certam illorum sententiam exigit. Quid enim aliud diceres, si nondum pronuntiassent? si negassent liquere sibi de supplicio tuo? nunquid sententias illorum numerares? minime. Horum enim primum jam verba signavi: illorum quatuor quæ signabo? dubitare illos? nescire quid pronuntient? etiamnum ergo suspensos? cur dimitti postulas, si iudex deliberat? Plures, inquit, me mori noluerunt. Quid igitur velint, pronunties oportet: illorum sententiam signare volo: accusator recitare his iudicibus volo, ut habeant quod sequantur. Duo, inquit, exilium mihi injungunt. Jam igitur aperte ex una plures facis: jam turbam istam, quæ universa noceret, dividendo extinguis: duo exilium, duo ignominiam pronuntiant. Vis ego illos jungam, qui se ipsi dividunt? Revertere nunc ad verba legis, ut paulo ante. QUAM POENAM, inquit, MAJOR

Rr 2

PARS

PARS JUDICUM STATUERIT. Partem intelligimus eidem numero applicatam, quemadmodum sententia conjunctam, sic turba: alioqui si miscere tibi & in genere dissentientes licet, cur hos tres separas? Quomodo enim hi ab illis quatuor discrepant, sic illi inter se pugnant. Ergo non idem sentientes non potes jungere: idem sentientes compara. Ego qui mortem pronuntiant, tres habeo. Produca illos, qui exilium pronuntiant: vinco: produca qui ignominiam: æque vinco. Dubitari potest valentiorum esse partem, quæ composita neutri succumbit, utramque superat? Quid si enim quatuor illi ¹ in totidem disputarent sententias: nunquid illos pro una parte opponeres? Nemo sine dubio cum tribus meis staret, sed nemo alteri esset adjunctus: nunquid ex quatuor sententiis unum corpus efficeret? minime. At quid interest bini an singuli dissentiant? æque numerari pars non potest, si in partes scinditur? Quid si duo ignominiam pronuntiarent, duo exilium, duo mortem, unus (ut plerunque evenit) taceret? sine dubio pares essent sententiæ. Si ergo detracto uno, pares essent: adjecto, non sunt superiores? At enim, ut scias non utique duas partes legem exigere, verba inspice, QUOD STATUERIT, inquit, ² non utrum potuerit. Denique, iudices, breviter agendum est. Reus damnatus, quam tandem pœnam pati debet, ³ si mortis pœnam relinquit? quam? scilicet exilii. Ergo cum tribus sententiis quatuor non cedant, duabus quinque succumbent? At eadem est iniquitas. ⁴ Quid acturus es? pœnarum controversia utrumque ferre non potes, sive ignominiam sustines,

in patria

¹ In totidem disputarent sententias.] Lege, discrepant. Erodius.

² Non utrum potuerit.] Erodius, non utraque pars statuerit. Immo: Quod statuerit, inquit, non Utrum statuerit.

³ Si mortis pœnam relinquit.] Forte, pœna remittitur. Gron.

⁴ Quid igitur acturus es? &c.] Erodius: Quid igitur acturus es in hac

pœnarum controversia? Valde corruptum agnosco locum, cujus sententiam tamen videor mihi exprimere posse. Atque eadem est iniquitas in altera pœnarum. nempe ignominia, ut duabus quinque succumbant. Sine controversia utramque ferre non potes. sive ignominiam sustines, in patria morandum est: sive expelleris, patriam relinquis. Idem.

in patria morandum est, siue expelleris, patriam relinquis. Quid ergo, inquit, moriar, cum tres tantum me perire voluerint? ¹ Quid enim autem iniquum est te mori damnatum, confessum, etiam tuo iudicio supplicio dignissimum? Cui enim te reservabimus? videlicet egregium exemplum civium futurus es, qui sic vivis, ut damnari potueris.

CCCLXVI.

Legatus filius proditoris occisus.

LEGATUS SACROSANCTUS SIT. PRODITOR CUM LIBERIS EXULET. Cujus filius legatus erat, proditoris damnatus est. Revertentem legatum quidam occidit: cædis reus est.

S E R M O.

Fatetur eadem reus, sed jure defendit.

D E C L A M A T I O.

EXulem, inquit, occidi. Exul ille quando factus est? Quis illum accusavit? quis damnavit? quis expulit? Atqui sic fieri exulem, pater illius exemplo est: & inde exul quoque dictus est, quasi ex solo patrio expulsus. Pater, inquit, illius proditoris damnatus est: lex autem exulare & proditoris liberos jubet. Ut omnes lex puniat, huic tamen ignoranti, damnatio patris nocere non debuit. Puta in privatum compendium peregrinatum: non ante exul erit denique, quam scierit se esse exulem. Aliquis poenam sustinet, quam ignorat, & ejus est conditionis, cujus se esse nescit? Quem talem sacrilegum audistis, quem homicidam, quem veneficum? novi generis nocentem producis, tam securum, ut se ne nocentem quidem sciat. Sed quod paulo ante remiseram, nego. Non omnes lex punit, sed conscios, sed participes sceleris: illis irascitur, qui cum patre peccant. Neque enim innocentes ulla lex punit. Et hic non solum innocens, sed etiam honoratus fuit. Lega-
tus

¹ Quid enim autem iniquum est.] Lege: Quid enim? an tam iniquum est. Ærod.